

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Adami Contzen E Societate Iesv, SS. Theol. Doct.
Commentaria In Qvatvor Sancta Iesv Christi Evangelia**

Contzen, Adam

Coloniæ Agrippinæ, M.DC.XXVI

Cur agnum Dei vocet tollentem peccata mundi.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83011](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83011)

Veteribus
codicibus
res decidit
da.

Mihi codicum veterum fides potius videtur, quos
consensu habere Bethaniam fatentur illi, qui nouam
lectionem sequuntur. Nec alud mouet, quam quod
duæ Bethaniæ concedendæ essent, quod cum in plu-
ribus contingat, non video cur hoc loco timeamus:
Præsertim cum illi, qui aliter sentiunt, Bethabaram
pro Bethania sine auctore ponant.

VERSUS 29.

Altera die vidit Ioannes Iesum ve-
nientem ad se, & ait: Ecce agnus
Dei, ecce qui tollit peccatum mun-
di.

QVÆSTIO I.

Cur agnum Dei vocet tollentem peccatâ
mundi?

Testimoniâ
Christo se-
pius dedit
Ioannes.

§. 1. Altera iam die postquam legatio Iudæorum
audita & remissa est, vidit Ioannes Iesum ven-
ientem, & cælesti cum præconio decorauit & dix-
it: Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi. Quod
testimonium Ioannes Christo sæpius dedit; Nam et-
iam ante baptismum sic Christum appellauit Matth.
3. 16. & hic vers. 36. eodem plane modo. Hic autem
dies non est quo baptizatus est Dominus, vt Origen.
& Opratus Mileuitanus lib. 4. contra Parm. existi-
mauit, neque etiam ille, quo ex deserto redijt; Nam
quarto post die nuptijs interest, in Galilæa, idque
cum discipulis suis, quos ex deserto regressus, non si-
mul, sed aliquo intervallo collegit.

§. 2. Agnus autem Dei, non hominum, agnus im-
maculatus, cuius typus ille erat, de quo Moyfes Nu-
mer. 28. versic. 3. Hac sunt sacrificia quæ offerre debetis,
Agnos anniculos immaculatos duos quotidie in holocaustum
sempiternum: vnum offeretis mane, & alterum ad vesperum.
Exodi 12. 3. & 29. 39. Iuge sacrificium mane & vespere
offerri solitum, cuius sanguis emundare à peccatis
non poterat, agnum illum figurabat, agnum Dei, a-
gnum cælestem, adeoque Deum, agnum offeren-
dum Deo, ad consummationem sanctorum. Agnum
Ioannes inter Euangelistas Christum solus appellat;
raro sic vocatur ab alijs Apostolis, Petrus 1. Epist. 1. 19.
precioso sanguine quali agni immaculati nos redem-
ptos ait. In Apocalypsi Euangelistæ sub figura agni
sæpius apparet: agnus enim est qui sigillum aperit, qui
impulsus irascitur, cuius nuptiæ venerunt. Quod si phi-
losophari lubeat, plurima quæ agno pariter & Christo
conueniant colligere proeliue fuerit. Et passim in
homiljs egregiæ exstant comparationes. Mihi du-
bium non est, mansuetudinis & tantæ patientiæ virtutem
in Christo præcipue spectari à Propheta Isaiâ, &
Baptista. Fuit olim Fabius ille, qui Romanam cun-
ctando restituit rem ex modestia, facilitate, & miti-
genio dictus ouicula, vt in eius vita Plutarchus. Iu-
nium Syllanum Caligula pecudem auream appella-
bat, Dio lib. 56. virtutem enim & grauitatem homo
nequissimus exprobrabat. Alioqui etiam stolidi
dicuntur, quia scilicet homines simplices, ac
innocentes pro fatuis habentur. Diogenes diuitem
Indoicum vocabat χρυσόμαλλον, quod est aurei vellere,
alij legant χρυσομαλον, auream ouem, quæ omnia in
Christum iactata sunt, & Christianos, quos tanquam
oues misit in medio luporum, quos tanquam oues ad
dexteram constituit.

Christo &
agno multa
similia.

Agnus mā-
suetudini
symbolum.

§. 3. Agnum D i vocat Christum, quia sic Isaiâ 53.
7. nominatur, Sicut ouis ad occisionem ducetur, & quasi
agnus coram tondeute se obmutescet, & non aperiet os suum.
Et Ierem. vers. 19. Et ego quasi agnus mansuetus, qui por-
tatur ad victimam.

Hic igitur etiam prophetiæ insitit, & quem pro-
pheta agnum promisit, ipse manu ostendit, vt habet
Nonnus Christianus Poeta. Vide Cyprianum Te-
stimon. lib. 2. ad Quirinum cap. 15. Quod ipse sit dicitur
ouis, & agnus, qui occidi haberet: atque hoc est
quod aiunt articulum Oion modo Emphaseos, sed
etiam relationis vim habere, perinde enim est ac si di-
cat hunc esse agnum à Prophetis prædictum. Sic A-
thanasius orat. contra omnes hæreses. Cum aduenisset
ad nos iste ita pronuntiatus, eumque ad se accedere con-
spexisset Baptista Ioannes, adimplens quod prædictum fuit ad Esaiâ
propheta, in hac verba erupit: Ecce agnus Dei, qui tollit pec-
cata mundi: vides confirmari Prophetiam vocem à Baptista.
Adeo vero vltimatum fuit oues, aut agnos offerre,
vt nulla apud gentes crebrior hostia. Virg. lib. 5. offer-
tur rempstatibus agnus. Et apud Aristophanem in Ra-
guanis.

Ἄγν' ἀγνα μέλαινα πᾶδες ἐξενέχκατε
Τυφῶς γὰρ ἐκείνους ἄρα μὲν ἀγνῶν.

Agnus, Agnum nigrum pueri offerre,
Errumpe enim typho paratus est.

Sic Latinus rex sollicitus de filia nuptijs, Velleribus
incubat ouium cæsarum.

QVÆSTIO II.

Quomodo tollit peccata mundi?

§. 1. ὁ αἰετον, qui iam præsens tollit; iam enim my-
sterium redemptionis operabatur, & multorum re-
miserat peccata. Quomodo de virtute & potestate tol-
lendorum peccatorum interpretari malint, vtrumque
coniungendum censeo, esse agnum qui absolutissi-
mam peccatorum tollendorum potestatem iam re-
ipsa exerat, sanctitatem conferat, quod nulla legis vi-
ctima præstare potuit. Græca exemplaria hodierna
fere habent peccatorum singulari numero. Ita legit Cy-
prius lib. de duplici martyrio. Ambr. l. 3. de fide, c. 5.
Augustin. l. 12. contra Faustum c. 30. Theophyl. etiam.
Cyprianus tamen lib. 2. contra Iudæos cap. 15. & de
Baptismo legit in plurali. Chrysofom. homil. 16. imo
etiam Origenes in 24. Num. Ecce in Græcis, Syris, &
multis latinis libris non reperitur, in correctis tamen
relictum est: itaque multa & meliora exemplaria re-
petitionem habuerunt, parui momenti est, quare in
medio relinquo.

Hoc valde repetendum; agnum hunc natura sua,
sine, & officio esse ἀλεξικακον, qui omnia mala auer-
tat, omne mundi peccatum deleat, iamque ipso tem-
pore cum Ioanne loqueretur, cum baptizaret, cum
magna turba pœnitentiam ageret, agnus in cordibus
operabatur, & dolentium peccata auferbat.

§. 2. Et primum quidem ipse rem serio æstimans,
admiratur esse agnum qui tollat peccata mundi: Eum
enim esse, qui saluum faciat populum suum à pecca-
tis eorum, se vero tantum vocem esse, & monitro-
rem Saluatoris, quo quidem testimonio pridianam
confessionem mirifice confirmat. Deinde finem cui
Messias aduenerit ostendit, non vt regnum tempora-
le institueret, sed peccata mundi tolleret, quæ lucra
apportentur, quæ voluptatum blandimenta, quos
honores mundus inquit. Legati pontificum ad Mes-
siam velut regem futurum proficiscuntur, delectati ipsi
de multis, commodis quisque suis inhiabat, & gaur-
dia sibi de nouo propheta spondebant; de remissio-
ne peccatorum ob quæ iugo Romanorum pressi en-
uabantur nullam cogitationem suscipiebant. at Ioan-
nes mala & malorum causam intuitus, peccata scilicet
ad ea tollenda Messiam venisse pronunciat. Hoc
vnicum & solidum esse beneficium, absque illo mun-
do stare non posse.

§. 3. Non tollit peccata relinquendo, & toleran-
do, so-